

در علیہدہ غلامہ (ماسيس) غزتمی اداره سہ سہ
Նամակ կամ որ եւ իցե գրութիս պէս է ուղղի
ՄԱՍՍԻՍ ՕՐԱՔԵՐԹԻ
և ՄԻՍ ՊԻՈՒԹԵԱՆ
կ. ՊՈԼԻՍ, Ղալարիս, Նորասուրենիս համ
Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS,"
Galata, CONSTANTINOPLE.

ՄԱՍՍԻՍ

10 ՐԱԹԵՐԹ

Քաղաքական և Հագային

ԲԱԺԱՆՈՒՄԱՐՈՒԹԻՆ
Պաշտ և գաղափարներ հարեւան. 140 Գր.
Վիգամանայ. 70
Իտ մանայ. 40
Օսար երկրորդիս համար. 40 Ֆր.
Իրավի փոխարին. 20
Իրավի փոխարին. 115
Տեղական քրատուի ծախք բաժանորդներուն
կը վերաբերի:
Ծանուցանց համար պէս է դիմել ուղղակի
հոնքագրասուն:

20 ՓԱՐՄ 20 ՓԱՐՄ

26 ՀՈՔՆԵՐԸ

Երբ երկու ազգեր կուտ կը բնու-
նուին իրարու հետ, միջազգային օ-
րենքի տեսակետով կարգ մը պարտ-
քեր և իրաւունքներ կը ծնին այն
պետութեանց համար, որոնք մասնա-
կից չեն կուտին և կը գտնուին չե-
զբութեան վիճակի մէջ:
Պատերազմի ժամանակ, չեզոք մնա-
ցող կառավարութիւնը ստիպուած չէ
յոյսով յայտարարութիւն մը բնել,
որովհետեւ չեզոքութիւնը կ'ենթա-
դրուի ցորչալի պետութիւն մը պատե-
րազմի չի մասնակցելը: Սակայն, դա-
րան սկիզբէն ի վեր, ընդհանրապէս
պատերազմողները կը յայտարարեն
պայտանապէս թէ ինչ առանձնաշու-
հումներ կը վերադասեն չեզոքութե-
ան: Եւ թէ ինչ պարտքեր կը ծան-
րանան անոնց վրայ՝ այդ առանձնա-
շուհումնց արժանատիւ համար:
Միւս կողմէ չեզոքները պաշտօնա-
պէս կը յայտարարեն իրենց չեզո-
քութիւնը, ճշդօրէն այն դերը զոր
պատերազմին մէջ պիտի ունենան:
Այս յայտարարութիւնները ստիպու-
ած են հանգամանք ունին և կը դը-
ժնն այն սահմանները, որոնց մէջ
պէտք է շարժին չեզոք պետութիւն-
ները:

Յայտնի է թէ սպանո-ամերիկեան
պատերազմը սկսելուն պէս, գլխի
բոլոր եւրոպական պետութիւնները
չեզոքութիւն յայտարարեցին Գերմա-
նիայէն և Աւստրիայէն դուր, սակայն
ինչպէս ըստինք, այս վերջիններուն
յայտարարութիւնները թէ այս կամ
այն կողմին կը հակին, չեզոքութեան
վիճակը բնական է իրենց համար,
ցորչալի հակառակ կամը մը չ'այտո-
նեն:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Բայց չեզոք պետութեանց դէմ
եղած այս արդարեւ չի կրնար տարած-
ուիլ մինչև այն անհանգիստ, որոնք
չեզոք պետութեանց կը պատկանին:
Միջազգային շահ ու վնաս աչք
առած, զենք կամ ռազմավար վա-
ճառեն այս կամ այն պատերազմի-
կին, պետութիւնը ստիպուած չէ դա-

նոր արդիւն, մասնաւոր որ պա-
տերազմական արդիւնք տարած-
ներու: դրաման իրաւունքը բաւական
մեծ պատիւ մըն է արդէն այդ շա-
հագէտներուն ապաւնացող: շատ շատ
չեզոք պետութիւնը կրնայ արդիւն
որ այդ վաճառումները մեծարանակ
չըլլան:
Գերմանիան նպատակներու գալով,
բարեք արդէն թէ պետութիւնները
չեն կրնար այդ տեսակ նպատակներ
բնել պատերազմող այս կամ այն
կողմին, առանց վտանգելու իրենց
չեզոքութիւնը: Երբ վերջերս կարգա-
յինք եւրոպական թերթերու մէջ թէ
Աւստրիայ կայսրը 150,000 ֆիօրին
նուիրած է Սպանիոյ, մասնաւոր թէ
Նաւահանգիստը: Սակայն, չեզոք-
ութեան հակառակ մեծ ցոյց մը կը
չեն, որուն հետեւանք պէտք է ըլլայ
Սպանիոյ հետ միանալ Մ. Նաւահան-
գիստին: Եւ թէ ինչ պարտքեր կը ծա-
րանան անոնց վրայ՝ այդ առանձնա-
շուհումնց արժանատիւ համար:
Միւս կողմէ չեզոքները պաշտօնա-
պէս կը յայտարարեն իրենց չեզո-
քութիւնը, ճշդօրէն այն դերը զոր
պատերազմին մէջ պիտի ունենան:
Այս յայտարարութիւնները ստիպու-
ած են հանգամանք ունին և կը դը-
ժնն այն սահմանները, որոնց մէջ
պէտք է շարժին չեզոք պետութիւն-
ները:

Յայտնի է թէ սպանո-ամերիկեան
պատերազմը սկսելուն պէս, գլխի
բոլոր եւրոպական պետութիւնները
չեզոքութիւն յայտարարեցին Գերմա-
նիայէն և Աւստրիայէն դուր, սակայն
ինչպէս ըստինք, այս վերջիններուն
յայտարարութիւնները թէ այս կամ
այն կողմին կը հակին, չեզոքութեան
վիճակը բնական է իրենց համար,
ցորչալի հակառակ կամը մը չ'այտո-
նեն:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

Ինչ և չեզոքութեան պարտքերը:
Ընդհանուր կերպով ընդունուած
սկզբունքներու համաձայն, չեզոքները
պէտք չեն մասնակցին պատերազմին,
պէտք չէ գէնը, ռազմավար, զին-
ւորական ինչքեր, դրամական օգնու-
թիւն հայթայթեն այս կամ այն կող-
մին: պէտք է յարգեն ռազմական
գործողութեանց հանգամանքները եւրո-
պայեան եւ Նաւահանգիստները:
պէտք է արգելին իրենց հաստատու-
թիւն որ ուղղակի կամ անուղղակի
չ'առնուին պատերազմին մէջ իստ-
րով, պէտք է կատարեալ անկողմնա-
կալութիւն մը ի յայտ բերան մար-
տիկներու հետ իրենց ունեցած յա-
րաւերութեանց մէջ, և զգուշանան
ո և է գործողութեան որ մէկ կամ
միւս կողմին օգտակար կամ վնասա-
կար ըլլայու: հանգամանք ունենայ:

Այսպէս, չեզոք պետութիւնը
պէտք է զգուշանայ պատերազմիկե-
րէն մէկուն ընձեռեղէ և և է միջոց
որ առնելու անոր զինուորական ուժը:
Այն պետութիւնը, որ մարտաու-
կամ գէնը կը ծախի պատերազմող-
ներէն մէկուն, դուրս կ'ելլէ չեզո-
քութեան վիճակէն: Ասոր համար է
որ անհնարաբար թուեցաւ մեզ այն
լուրը, զոր հրատարակեցին եւրոպա-
կան թերթերը, և որուն համեմատ Մ.
Նաւահանգիստը մեծ դուռնի մը վա-
նարէն ծախու պիտի անձնէին Ռու-
սիայէն Նաւատար: Գերմանիան
այդ վաճառման չէր կրնար հաւա-
նել, առանց անակողմնական չեզո-
քութեան պարտքերը: Եւ արդարեւ
այդ լուրը չ'ուր չ'ուր չ'ուր:

—

